

da har det for mig stillet sig saaledes, at de Foreninger, der ville danne sig, ville ikke paa deres første Stadier blive saa overordentlig omfattende, at der af fiktale Hensyn skulde optaa Tryk for at gaa med til denne Endring. Det er jo muligt, at de Betragtninger, jeg gjør for at forsvare mig lige overfor den Indvending, jeg her selv opstiller, kunne angribes; men det er ogsaa muligt, at de holde Stik. Jeg tænker mig da, at naar Landets Kvægbesætning er opgivet saaledes, som her staar i Bilagene til Betænkningen, og naar man af den samlede Kvægbesætning atter vil udtage — jeg skal indrømme, at det er vilkaarlighedsvalg — Køer og Tyre alene, vil man se, at Tallet paa disse to Klasser nærmer sig til 1 Million. Og naar det — man mangler jo en udførlig Statistik paa disse Omraader — er kalkuleret, at der var en 4 pCt. hge, vil heraf fremgaa, at der var en 40,000 Stykker angrebne af Sygdommen for Diebliffet. Naar jeg nu vil antage, at der i Foreningen indtraadte en Tieredel heraf, saa blev det 1 pCt. af Køer og Tyre, der kunde blive Tale om at inddrage under Erstatningen; det vil blive en 10,000 Stykker, og Medslagningsværdien af dem, sat til 100 Kr. pr. Stykket, vilde udgjøre 1 Mill. Kr. En Tredepart heraf som Statens Part vil altsaa paa det Nærmeste andrage 333,000 Kr. Jeg antager, at der ikke en Gang vil blive Tale om saa meget, idet jeg tænker, at dette Beløb i enkelte Aaringer kunde gjentage sig, men, saafremt Hensigten med Lovforslaget naars, derefter vil blive betydeligt aftagende, saa at der altsaa til en vis Grad maa siges at være Tale om for Statskassen overkommelige Beløb. Men, som jeg allerede har nævnt, om Tallene kan der strides, og jeg antager, at den Bestræbelse, der i det Hele er oppe, ogsaa vil gaa i Retning af at tilvejebringe en fuldstændigere Statistik overfor Kvægsygdomme. Jeg tillader mig ogsaa at nævne, at det vil være en Pligt for Enhver, der vil give sin Støtte til disse Endringsforslag, at spørge sig selv, om der dog er nogen Berettigelse for Landbrugerne til at erhverve større eller mindre Beløb af Statskassen som direkte Erstatning for de Tab, den nok som omtalte Sygdom frembringer. I saa Henseende kan jeg dog kun sige, at jeg derover ikke denne Berettigelse til Erstatning derfra, at Landbruget, som saa ofte nævnt, er det mest omfattende Erhverv i Landet, thi jeg indser ikke, at man deraf kan udbringe nogen fuld Berettigelse til Erstatning. Men det ligger jo nær, at den Sygdom hos Kvæget, som her specielt er Tale om, ogsaa indvirker skadeligt paa andre

Samfundsklasser her i Landet. I saa Henseende lægger jeg dog ikke den største Vægt derpaa, at Mælken skulde være smittesfarlig, thi det er jo kun bevist med Hensyn til Tvertuberkulosen, og Tvertuberkulosen er jo sat under særegne eksklusive Regler, hvorved den ogsaa vil blive i lærlig Grad imødegaaet. Men jeg lægger Hovedvægten derpaa, at der gennem denne Sygdom fremkommer saa store Masser af mindre gode, mindre velseltige og mindre sunde Køer paa Markedet, at der derved, om ikke bringes et smittesfarligt Element ind i saa dog bringes et for Sundheden overhovedet skadeligt Levnetsmiddel frem i utilbørlig Grad. Og jeg tror, at man gennem de Bestemmelser, hvorpaa baade Lovforslaget og Endringsforslagene have taget Sigte, vil stride et Skridt fremad til at afværge ogsaa denne Ulempe. Hvad de specielle Endringsforslag angaar, tror jeg, man ogsaa derigennem vil komme ind paa en bedre Kjødkontrol eller rettere gjøre det muligt, at man ogsaa kan komme ind paa en virksommere Kjødkontrol, end der nu findes Sted. Naar der fra flere Sider i den offentlige Forhandling og ogsaa fra den sidste ærede Taler, det ærede Medlem for Hjørring Amts 5te Valgtreds (Bertelsen), er gjort Indvendinger mod disse Endringsforslag og overhovedet mod de Foranstaltninger, der tage Sigte paa Foreninger, er gjort Indvendinger mod den Nytte, de skulde frembringe for Landbruget i det Hele, ja, saa staar og falder det jo rigtig nok med den Sandhulighed, der er for, at Medlemmerne af den danske Landbostand overhovedet ville gaa ind i saadanne Foreninger, ville udsætte sig for selv at maatte give et betydeligt Tilskud til Erstatning og derigennem gjøre Foreningerne nyttige og virksomme. Ogsaa det vil jeg indrømme er et svagt Punkt i disse Forslag. Men jeg har den Overbevisning, at saafremt Regjeringen og Landstinget vil laane Øre til Udviklingen af disse Foreninger, saaledes som de ere bleve foreslaede gennem disse omtalte Endringsforslag, vil det ogsaa efterhaanden vise sig, at der virkelig vil danne sig Foreninger, der kunne faae Levedygtighed, og at der især gennem Andelsmeierierne vilde ske Tilvært til saadanne Foreninger. Jeg tror ikke, de store Gaarde ville komme til at høste saa stor Nytte af dem; men jeg tror, at der dernæst ogsaa vil danne sig Assuranceforeninger paa større og mindre Omraader, der specielt — og det tillader jeg mig at bede det ærede Medlem for Hjørring Amts 5te Valgtreds give Agt paa — specielt ville tage Sigte paa denne Sygdom og ville danne Sæter for